

Welkom in Milaan en de meren

AANKOMST IN MILAAN	3
WAT U NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
MILAAN IN 3 DAGEN	8

De Torre UniCredit op
de Piazza Gae Aulenti
werd ontworpen
door César Pelli.

© giuliano2022/Stock

De imposante hal van het treinstation Milano Centrale © LeeYiuTung / iStock

AANKOMST IN MILAAN

Met het vliegtuig

LUCHTHAVEN MILANO LINATE

www.milanolate-airport.com - ☎ 02 232 323 - 7 km ten oosten van Milaan.

Met de bus – Naar het centrum: lijn **73** (iedere 10 min., 5.50-0.54 u - rit 40 min. - € 1,50) of **X73** (ma.-vr. - iedere 20 min., 7.10-19.50 u - rit 25 min. - € 1,50); aankomst op de Piazza San Babila (M1). Naar het Stazione Centrale (M2 en M3):

lijn **Starfly** (www.airportbusexpress.it - iedere 30 min., ca. 5.30-22.00 u - rit 30 min. - € 5) en **Airbus Linate-Centrale** (iedere 30 min., ca. 6.30-23.30 u - rit 30 min. - € 5).

Met de taxi – Reken op € 20/25.

LUCHTHAVEN MILANO MALPENSA

www.milanomalpensa-airport.com - ☎ 02 232 323 - 50 km ten noordwesten van Milaan. Twee terminals: **T1** voor nationale en internationale vluchten, **T2** voor budgetvluchten.

Met de bus – Naar het Stazione Centrale: **Malpensa Shuttle** (www.malpensashuttle.it), of **Malpensa Bus Express** (www.stie.it) of **Terravision** (www.terravision.eu), vertrek T1 en T2 iedere 20/60 min. - rit 50 min. - € 10. De Malpensa Shuttle verbindt ook Malpensa met de luchthaven Milano Linate.

Met de trein – **Malpensa Express** (www.malpensaexpress.it - iedere 30 min., 6.00-24.00 u - rit 30 min. - € 13 - vertrek T1 en T2 naar de stations Cadorna (M1), Garibaldi (M2 en M5) en Centrale (M2 en M3).

Met de taxi – Vast tarief tussen Malpensa en Milaan: € 90.

LUCHTHAVEN BERGAMO ORIO AL SERIO

www.milanbergamoairport.it - ☎ 035 326 323 - 45 km ten oosten van Milaan.

Met de bus – Naar het Stazione Centrale: **Orio Shuttle** (www.orio-shuttle.com - ieder halfuur, 3.50-23.40 u - rit 50 min. - € 5); bus

Terravision (www.terravision.eu - ieder halfuur, 4.00-1.00 u - rit 50 min. - € 5) en bus **Autostradale** (www.autostradale.it - ieder halfuur, 7.45-1.00 u - rit 1 uur - € 5).

Naar Bergamo: **Airport Bus** (www.atb.bergamo.it - iedere 20 min., 6.00-0.25 u - rit 15 min. - € 2,10).

Met de trein

Aankomst in het station Milano Centrale (M2 en M3) of Garibaldi (M2 en M5).

Met de bus

Eurolines (nl.eurolines.eu) rijdt naar het busstation Lampugnano (M1).

METRO

Dienstregeling: 6.00-0.30 u
Tarieven: 1 rit (90 min.) € 1,50;
24-urenkaart € 4,50; 48-urenkaart € 8,25

Website ATM: www.atm-mi.it
☎ Kaart van het metronet op de achterkant van de vouwkaart.

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

Duomo★★★

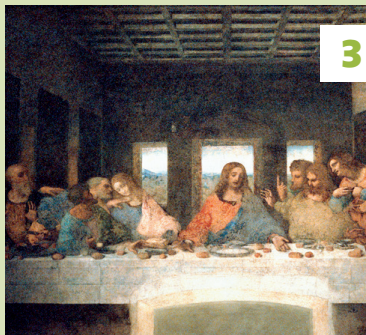
Vouwkaart E5 - blz. 28

2

Castello Sforzesco★★★

Vouwkaart CD4 - blz. 34

3

Cenacolo★★★

Vouwkaart B4 - blz. 63

4

Basilica di Sant'Ambrogio★★★

Vouwkaart C5 - blz. 60

5

Pinacoteca di Brera★★★
Vouwkaart E4 - 📍 blz. 42

6

Bergamo★★★
📍 blz. 73

7

Borromeische Eilanden★★★
📍 blz. 82

8

Bellagio★★★
📍 blz. 94

9

Museo del Novecento★★
Vouwkaart E5 - 📍 blz. 30

10

San Lorenzo Maggiore★★
Vouwkaart D6 - 📍 blz. 55

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **De terrassen van de Duomo.** Wandel op 70 m hoogte tussen de pinakels, steunberen, waterspuwers en heiligen. Zoek het standbeeld dat lijkt op Mussolini en dateert van de restauratie van 1920. En geniet van het uitzicht over de hele stad. 📍 blz. 29.

♥ **Een avondje in La Scala.** Ook al is het vaak aartsmoeilijk om een kaartje te bemachtigen voor dit theater (behalve voor plaatsen van meer dan € 100), kijk toch even op de website voor het programma en de startdata van de ticketverkoop (www.teatroalla-scala.org). Met een beetje geluk beleeft u een onvergetelijke avond! 📍 blz. 32.

♥ **Triennale Design Museum.** Midden in het Sempione-park brengt deze heldere ruimte een ode aan een van de troeven van de stad: het design. Sluit uw bezoek af met een pauze in het Triennale Design Café! 📍 blz. 35.

♥ **Villa Necchi Campiglio.** Het rationalistische pareltje van Piero Portaluppi ligt in een rustige wijk, de 'wijk van de stilte', als tegenhanger van de 'modewijk', die heel wat luidruchtiger is. Kom en ontdek hoe een familie uit de rijke burgerij leefde rond 1930. 📍 blz. 40.

6

De binnenkant van de San Mauriziokerk zal u versteld doen staan: u ontdekt er de prachtige fresco's van Bernardino Luini.

© Sharon Gallo/Stock

De Piazza Gae Aulenti, het kloppend hart van de wijk Porta Nuova

♥ **De vroege uurtjes in Brera.** De nachtelijke bedrijvigheid, de kaartleggers en de verkopers van namaaksieraden, het Milanese dolce vita... dat is wat de wijk Brera voor u in petto heeft. Maar wilt u Brera echt leren kennen, wandel dan 's ochtends vroeg door de straten en proef van de dorps sfeer, bewonder de bloemrijke pleintjes, geniet van de stilte rond de nog slapende straatjes. 📍 blz. 42.

♥ **Een borrel op de Navigli.** Een *Spritz* aan of zelfs op het water, tijdens een boottocht, om de meest pittoreske wijk van de stad te verkennen. 📍 blz. 58.

♥ **De fresco's van Bernardino Luini in de San Mauriziokerk.** Open de deur van deze kerk met een wat banale gevel en ontdek een heuse Sixtijnse Kapel, met fresco's in 1530 geschilderd door Bernardino Luini. 📍 blz. 61.

♥ **Piazza Gae Aulenti.** Bereid u voor op een reis naar de toekomst op dit plein, dat gedomineerd wordt door de opvallende Torre UniCredit. 📍 blz. 65.

♥ **Isola di San Giulio.** Dit eilandje midden in het kleine Lago d'Orta herbergt een romaanse basiliek en is betoverend mooi. Geniet van de stilte! 📍 blz. 87.

♥ **Villa del Balbianello.** Deze mooie residentie uit de 18de eeuw diende als filmdecor voor *Star Wars* en *Casino Royale*. De villa doemt op tussen de cederbomen en cipressen. Vanaf de prachtige loggia kijkt u uit op de twee oevers van het Comomeer. 📍 blz. 92.

♥ **Isola del Garda.** Eenmaal van boord wordt u verwelkomd door de familie Scipione-Cavazza, die haar eiland, haar paleis en haar familiealbum met u deelt. Een betoverende locatie. 📍 blz. 99.

MILAAN IN 3 DAGEN

De eerste dag

► Ochtend

Bezoek de **Duomo**★★★ (blz. 28) en klim omhoog naar de panoramische **terrassen**★★★. Neem even de tijd voor een zoete pauze bij **Marchesi** (blz. 114) en bezichtig daarna het **Museo del Novecento**★★ (blz. 30).

► Lunchtijd

Ga via de **Galleria Vittorio Emanuele**★★★ (blz. 32) naar de **Piazza della Scala** (blz. 32), waar u een hapje uit het vuistje kunt eten met een typische **panzerotto** bij **Luini** (blz. 104). Voor een meer gastronomische ervaring trekt u

naar de derde etage van de **Mercato del Duomo**, waar de **Spazio Milano** van de leerlingen van Niko Romito op u wacht (blz. 104).

► Na de middag

Volg de elegante **Via Manzoni** en ontdek de **Quadrilatero della Moda**★ (blz. 37). Zin in kunst? Kies dan tussen de **Gallerie d'Italia**★★ (blz. 33), het **Museo Poldi-Pezzoli**★★ (blz. 36) en het originele **Museo Bagatti Valsecchi**★★ (blz. 38). Houdt u liever van wat frisse lucht, loop dan verder langs de **Corso Venezia**★ (blz. 38) naar de **Montanelli-tuinen**★ (blz. 41).

8

Uitzicht over de daken vanaf de terrassen van de Duomo

► Avond

De wijken Brera en Porta Nuova bruisen van het Milanese nachtleven. Neem een aperitief op een van de vele adressen langs de **Corso Garibaldi** (blz. 45) of bij **Bulgari** (blz. 116) voor de echte fashionista's, en dineer in de wijk.

De tweede dag

► Ochtend

Bezichtigt het **Castello Sforzesco**★★★ (blz. 34) met de ontroerende **Pietà Rondanini**★★★ van Michelangelo en wandel daarna door het **Parco Sempione** naar de **Torre Branca**, die u een prachtig **uitzicht**★★ biedt over de stad (blz. 35).

► Lunchtijd

Neem een snelle lunch in het **Triennale Design Café** (blz. 115).

► Na de middag

Ontdek het **Triennale Design Museum**★ (blz. 35) en ga daarna naar de Corso Magenta en de **Santa Maria delle Grazie**★★ (blz. 63). Denk eraan dat u ruim vooraf moet reserveren om **Het Laatste Avondmaal**★★★ (blz. 63) van Leonardo da Vinci te

kunnen bewonderen. Hebt u nog wat tijd over, bezoek dan de kerk van **San Maurizio**★★ (blz. 61) en/of de **basiliek van Sant'Ambrogio**★★★ (blz. 60).

► Avond

Verken de intieme sfeer in het oude Milaan en trakteer uzelf op een traditioneel diner in de **Trattoria Milanese** (blz. 107), misschien met een heerlijke *risotto allo zafferano*.

De derde dag

► Ochtend

Bezichtigt de twee grootste musea van Milaan: de **Pinacoteca di Brera**★★★ (blz. 42) en de **Pinacoteca Ambrosiana**★★★ (blz. 46). Trek daarna naar de wijk Ticinese en wandel langs de **Corso di Porta Ticinese**. Houd onderweg even halt in de **basiliek van San Lorenzo**★★ (blz. 55) en bij de **Portinari-kapel**★★ (blz. 56) in de Basilica di Sant'Eustorgio.

► Lunchtijd

Lunch in een van de vele etablissementen langs de drukke **Corso di Porta Ticinese** (blz. 56).

► Na de middag

Trek in de Via Tortona, het hoofdkwartier van de Milanese mode, naar het **MUDEC**★ (blz. 59), ondergebracht in een oud gebouw van de vroegere Ansaldo-fabrieken (1910-1930). Zet vervolgens koers naar de **Navigli**★ voor een boottochtje (blz. 58) of een wandeling langs de kanalen.

► Avond

Neem een borrel langs de Navigli. Keer voor het diner terug naar de wijk **Solari** (blz. 59).

DAG 4 & 5: BERGAMO EN DE MEREN

U kunt een volledige dag doorbrengen in Bergamo voor u de romantische meren opzoekt. Kies dan tussen de westelijke oever van het Lago Maggiore, het Comomeer of de westelijke oever van het Gardameer. Reserveer, indien mogelijk, een extra dag!

DE REIS VOORBEREIDEN

Formaliteiten

Documenten – Inwoners van de Europese Unie hebben voor een verblijf van minder dan drie maanden genoeg aan een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort.

Douane – Goederen voor persoonlijk gebruik mogen vrij van het ene naar het andere EU-land worden vervoerd.

De invoerrechten (alcohol, sigaretten enz.) zijn dezelfde voor de hele Europese Unie. Meer informatie vindt u op diplomatie.belgium.be, www.belastingdienst.nl en www.agenziadoganemonopoli.gov.it.

Gezondheid – Zorg voor een **Europese ziekteverzekeringskaart** of **ziekenfondskaart**. U vraagt deze kaart gratis aan bij uw zorgverzekeraar of mutualiteit, uiterlijk twee weken voor vertrek.

12

NOODNUMMERS

Europees noodnummer: ☎ 112

Mobiele app: 112 Where Are U (App Store, Google Play en Microsoft Store)

Verloren voorwerpen:

☎ 06 67 69 32 14

Verlies creditcards:

Belgische reizigers - alle kaarten:

☎ 0032 (0)70 344 344

Nederlandse reizigers - alle

creditcards: ☎ 0031 (0)88 3855

372 (Bankpassen Meldcentrale)

Geldzaken

Munt – De munteenheid is de euro (€).

Creditcards – De meeste hotels en adressen voor agrotourisme aanvaarden betalingen per creditcard. Zorg steeds voor contant geld voor betalingen in goedkopere restaurants.

Met de bus

Eurolines – nl.eurolines.eu. Vanuit verschillende steden in België en Nederland reist Eurolines naar Milaan. De bussen komen aan in het busstation Lampugnano (M1 rode lijn).

Met de trein

Er zijn dagelijks tgv-verbindingen en nachttreinen naar Milaan. Neem een kijkje op www.b-europe.com, www.nsinternational.nl en www.trenitalia.com. Vanaf het Stazione Centrale of het Stazione Garibaldi in Milaan vertrekken er om het uur treinen naar **Bergamo** (reistijd: 50-70 min.) - www.trenitalia.com.

Met het vliegtuig

🕒 'Aankomst in Milaan', blz. 3.

REGULIERE MAATSCHAPPIJEN

Alitalia – Reserv. ☎ 0 892 655 655 (€ 0,34/min.) - www.alitalia.com.

Rechtstreekse vluchten vanuit Brussel en Amsterdam.

Brussels Airlines – ☎ 02 723 23 62 - www.brusselsairlines.com.

Rechtstreekse vluchten vanuit Brussel.

KLM – ☎ 020 4747 747 - www.klm.com. Rechtstreekse vluchten vanuit Amsterdam.

PRIJSVECHTERS

EasyJet – www.easyjet.com. Vluchten vanuit Amsterdam.

Ryanair – www.ryanair.com. Rechtstreekse vluchten vanuit Brussels South Charleroi Airport en Eindhoven naar Bergamo/Orio al Serio (52 km ten oosten van Milaan) en van Brussels National Airport en Eindhoven naar Milaan.

Vueling – www.vueling.com. Vluchten van Amsterdam en Brussel naar Milaan.

PRIJSVERGELIJKERS

U kunt aanbiedingen, tarieven en voorwaarden vergelijken op:

www.vliegtickets.nl – ☎ 0900 84 34 82 (€ 0,35/min.).

www.vliegwinkel.nl – ☎ 0900 7 767 767 (€ 0,40/min.).

www.jetcost.nl

www.expedia.nl – Nederland ☎ 020 200 84 59 en **www.expedia.be** – België ☎ 02 200 63 71

Google Flights – www.google.nl/flights

Naar de meren

LAGO MAGGIORE

Met de auto – Neem vanuit Milaan de A8 tot het knooppunt van Vergiate (55 km). Wilt u naar de Lombardische oever, neem dan de SS629; voor de Piëmontese oever volgt u de A8 tot de afslag Lago Maggiore, dan neemt u de SS33.

Met de bus – Vanaf de luchthaven Malpensa rijdt de Alibus langs alle dorpen op de Piëmontese oever tot Intra, www.safduemila.com - reserv. verplicht.

Met de trein – Piëmontese oever: geregeld verbinding tussen het Stazione Centrale of het Stazione Garibaldi in Milaan en Verbania via Arona en Stresa (ca. 1 uur 15 min.). Het station van Verbania ligt 8 km ten westen van het centrum van de stad, in de richting van Stresa.

Lombardische oever: er is een verbinding tussen het Stazione Cadorna in Milaan en het noorden van Laveno-Mombello (ca. 1 uur 45 min.).

LAGO D'ORTA

Met de auto – Rijd niet naar Orta San Giulio langs de grote wegen (SS229), maar volg de bergroute, die veel mooier is. Ze vertrekt in Stresa en voert u langs Gignese en Armeno (ca. 40 km). De klassieke route voert langs de A26 (afslag Arese), en dan richting Borgomanero en Gozzano (90 km).

Met de bus – Bus Saf Duemila vanaf Stresa (Lago Maggiore) – www.safduemila.com.

LAGO DI COMO

Met de auto – Neem vanuit Milaan de autosnelweg A8 en dan de A9. U bereikt Como na ca. 50 km.

Met de bus – Vanaf het busstation (Piazza Matteotti, in het centrum van Como) verzorgt ASF geregeld verbindingen met de dorpen om het meer en met Bergamo. ☎ 031 247 249 - www.sptlinea.it.

Met de trein – Het belangrijkste station in Como voor lokale verbindingen vanuit Milaan is het Stazione Como Nord Lago (ca. 1 uur). Ferrovie Nord – www.ferrovienord.it.

LAGO DI GARDA

Met de auto – Vanuit Milaan bereikt u het meer via de autosnelweg A4

EVENEMENTENKALENDER

Jaarlijkse evenementen

JANUARI

- ▶ **Corteo dei Magi** – (6 jan.) Op Driekoningen trekt een optocht door de stad, van de Duomo tot Sant'Eustorgio.
- ▶ **Fashion Week** – De nieuwe mannen-collecties voor de herfst/winter worden eind januari voorgesteld (vrouwenmode eind februari), de collecties voor de lente/zomer worden eind juni (mannen) en eind september (vrouwen) getoond.

FEBRUARI

- ▶ **Capodanno cinese** (*Chinees Nieuwjaar*) – Voorstellingen, concerten en optochten in de Via Paolo Sarpi, het hart van het Milanese Chinatown.

FEBRUARI/MAART

- ▶ **Carnaval Ambrosiano** – (za. na Aswoensdag) Het grootste carnaval van Italië met grote optocht.

MAART/APRIL

- ▶ **Tempo di Libri** – Internationaal uitgeverfestival. www.tempodilibri.it/it
- ▶ **Internationale meubelbeurs en Design Week** – (midden april) Galeries, bars en restaurants veranderen in drukke trefpunten. salonemilano.it en www.fuorisalone.it
- ▶ **Marathon Stramilano** – Tienduizenden lopers doorkruisen de stad. www.stramilano.it
- ▶ **MiArt** (Fiera Internazionale d'Arte Moderna e Contemporanea) – Internationale beurs voor liefhebbers van moderne en hedendaagse kunst. www.miart.it

- ▶ **Festival Pianistico Internazionale di Bergamo e Brescia** – (eind april tot midden juni) Vermaard pianofestival, zowel in het Donizetti-theater in Bergamo als in het Teatro Grande in Brescia. www.festivalpianistico.it

MEI

- ▶ **Cortili Aperti** – Een dag lang (een zondag) zijn de mooiste binnenpleinen van de Milanese palazzi gratis toegankelijk voor het publiek. www.adsi.it, rubriek 'Giornate ADSI'.
- ▶ **Pianocity Milano** – Drie dagen lang worden er pianoconcerten gegeven op openbare plekken en privélocaties in de stad. www.pianocitymilano.it

JUNI

- ▶ **Festa dei Navigli** – (1ste zo.) Feest, optochten en concerten aan de Navigli. Mooie verlichting 's avonds.
- ▶ **Milanesiana** – Multidisciplinair festival met concerten, theater, tentoonstellingen en culturele opvoeringen. www.lamilanesiana.eu

JULI/AUGUSTUS

- ▶ **Settimane musicali** – Concerten met symfonische muziek in Stresa en andere dorpen rond het Lago Maggiore. www.stresafestival.eu

SEPTEMBER

- ▶ **MiTo Settembre Musica** – Van Milaan tot Turijn concerten met jazz, wereldmuziek, klassieke muziek en avant-gardemuziek. www.mitosettembremusica.it

NOVEMBER

► **Bookcity Milano** – Een grote, vier dagen durende kermis die in het teken staat van het boek, met tal van evenementen verspreid over de hele stad. www.bookcitymilano.it

DECEMBER

► **Artigiano in Fiera** – Een week lang kunt u kennismaken met de beste ambachtslieden uit alle hoeken van de wereld en hun werk bewonderen: typische souvenirs, stoffen, levensmiddelen, kleding... artigianoinfiera.it

► **Prima della Scala** – (7 dec.) Feest van Sant'Ambrogio, patroonheilige van Milaan). Groot gala voor de opening van het theaterseizoen. www.teatroallascala.org

Kunstgaleries

Galleria Artesanerasmo – *Via Sansovino, 5* - 📍 *Lima of Piola* - ☎ 02 87 70 69 - www.artesanerasmo.it - 9.30-13.00 u, 14.00-18.00 u - za. en zo. na afspraak. Een historische naam binnen de Milanese kunstwereld, gespecialiseerd in grote Italiaanse kunstenaars, zoals Salvatore Fiume.

Galleria Blanchaert – *Piazza Sant'Ambrogio, 1* - 📍 *Sant'Ambrogio* - ☎ 02 86 45 17 00 - www.galleriablanchaert.it. Deze galerie, opgericht in 1957, toont vooral hedendaagse decoratieve kunst.

Galleria Blu – *Via Senato, 18* - 📍 *Montenapoleone* - ☎ 02 76 02 24 04 - www.galleriablue.com - 10.00-

12.30 u, 15.30-19.00 u - za. en zo. *gesl.* De galerie werd gesticht in 1957 en toont naoorlogse kunst en jonge Italiaanse talenten.

Galleria Cardi – *Via Marco de Marchi, 2* - 📍 *Turati* - ☎ 02 49 47 30 64 - www.galleriacardi.com. Grote namen uit de Italiaanse transavantgarde en internationale kunstenaars.

Anna Maria Consadori – *Via Brera, 2* - 📍 *Montenapoleone* - ☎ 02 72 02 17 67 - www.galleriaconsadori.com. Italiaanse design en kunst vanaf de jaren dertig van de vorige eeuw.

Monica De Cardenas – *Via Francesco Viganò, 4* - 📍 *Garibaldi* - ☎ 02 29 01 00 68 - www.monica decardenas.com. Werk van jonge talenten en gerenommeerde kunstenaars.

Galleria Massimo De Carlo - MDC – *Via Ventura, 5* - 📍 *Lambrate* - ☎ 02 70 00 39 87 - www.massimodecarlo.it - 11.00-19.00 u - zo. *gesl.* Grote namen uit de hedendaagse kunst in een schitterend decor.

Galleria Antonia Jannone – *Corso Garibaldi, 125* - 📍 *Moscova* - ☎ 02 29 00 29 30 - www.antonianjannone.it - 15.30-19.30 u - zo. en ma. *gesl.* Sinds 1976, architectuur in al haar vormen: projecten, schaalmodellen, tekeningen, gravures...

Kaufmann Repetto – *Via di Porta Tenaglia, 7* - 📍 *Moscova* - ☎ 02 72 09 43 31 - www.kaufmannrepetto.com - 11.00-19.30 u - zo. en ma. *gesl.* Werk van bekende en minder bekende Milanese kunstenaars.

VAN DE DUOMO TOT HET CASTELLO SFORZESCO ★★★

Hier klopt het hart van Milaan! De route van de Duomo, de statige kathedraal, tot aan het indrukwekkende Castello Sforzesco, is volledig autovrij. Onderweg ziet u verleidelijke vitrines en mooie gevels van oude gebouwen, die de commerciële en zakelijke ziel van de stad onthullen.

► **Bereikbaarheid:** Duomo (M1 en M3), Cairoli en Cordusio (M1), Lanza (M2) en Cadorna (M1 en M2).

Detailkaart van de wijk blz. 31. Uitneembare vouwkaart BE3-5.

► **Aanrader:** reken op een dag.

28

Duomo ★★★

Vouwkaart E5

De bouw van dit indrukwekkende meesterwerk van de late gotiek, tegelijk kolossaal en toch heel rank, begon in 1396 op initiatief van Gian Galeazzo Visconti en duurde tot in de 15de en 16de eeuw. Zowel Italiaanse, Franse als Duitse kunstenaars werkten eraan mee. De bouw van de gevel begon in de 17de eeuw en werd voltooid onder Napoleon I, terwijl de portalen pas in 1950 werden afgewerkt.

De buitengevel in wit marmer, met circa 135 spitsen en meer dan 3200 beelden, is adembenemend. Loop om het gebouw heen om de schitterende apsis met de grote toren te zien. Die is 108 m hoog en bevindt zich boven de kruising. Boven op de toren staat een verguld beeld van de Maagd, de **Madonnina**, dat de Milanezen heel nauw aan het hart ligt.

Vanaf de 7de etage van het **warenhuis La Rinascente** ('De beste adresen', blz. 120) ziet u de details van de architectuur en de beeldhouwwerken op het dak van dichtbij.

Bezichtiging – ☎ 02 72 02 33 75 - www.duomomilano.it - 8.00-19.00 u - *kathedraal en museum* € 3; *Duomo Pass A (terrassen met de lift, kathedraal, archeologische zone – baptisterium en Santa Tecla – en museum)* € 16; *Duomo Pass B (zoals de Duomo Pass A, maar zonder de lift)* € 12; *kathedraal, archeologische zone en museum* € 7. *Gepaste kleding vereist (geen korte broek, geen mouwloze kleding). Door de veiligheidscontroles kunnen lange wachtrijen ontstaan.*

Het sombere interieur maakt een sobere, zware indruk die niet te vergelijken is met de buitenkant. De afmetingen zijn gigantisch: 148 m lang en 88 m breed ter hoogte van het transept. De vijf gotische schepen worden van

De Piazza del Duomo is een van de grootste pleinen in Italië.

elkaar gescheiden door 52 zuilen. De schepen en transepten zijn versierd met prachtige glas-in-loodramen; de oudste dateren uit de 15de en 16de eeuw.

In het rechtertransept ziet u het mausoleum van Gian Giacomo Medici door Leone Leoni (16de eeuw) en een opmerkelijk standbeeld van de H. Bartolomeus (door Marco d'Agate), die de dood zou hebben gevonden nadat hij levend werd gevild. Er zijn mooie en rijkversierde meubelen te zien (vooral de barokke koorstoelen en het hoofdaltaar, toegeschreven aan Tibaldi). In de **crypte** omvat de **kerkschat** onder meer de zilveren urne met het stoffelijk overschot van de H. Carolus Borromeus, de aartsbisschop van Milaan die in 1584 stierf, en enkele meesterstukken edelsmeedwerk en ivoor. U kunt uw

bezoek voortzetten in de archeologische zone met het vroegchristelijke **baptisterium** en de 4de-eeuwse basiliek van **Santa Tecla**.

TERRASSEN ★★★

9.00-19.00 u - € 13 met de lift, € 9 te voet (165 treden).

Tussen de pinakels, steunbogen en honderden standbeelden – waarvan er sommige dateren van de restauratie van 1920 (strijdende bokkers en portret van Mussolini) – bieden de terrassen een schitterend uitzicht over de stad en, bij helder weer, op de Alpen.

Piazza del Duomo ★★

Vouwkkaart E5

De aanleg van dit immense plein – een van de grootste van Italië (17.000 m²) – ontworpen door Giuseppe Mengoni,

werd voltooid in 1873. Vanaf de Piazza Duomo, met centraal het **ruiterstandbeeld van Vittorio Emanuele II** (Ercole Rosa, 1896), is de kathedraal goed te zien. Rond het plein staan gebouwen uit verschillende periodes, met als recentste het Palazzo dell'Arengario, zetel van het Museo del Novecento (Pietro Portaluppi, 1928). Aan de westzijde, tegenover de Duomo, ziet u opmerkelijk genoeg enkele palmbomen, aangeplant in 2017. Ze zorgen voor heel wat controverse, omdat ze voor de Milanezen veel te exotisch zijn.

Museo del Duomo ★★

Vouwkaart E5 – Duomo - toegang onder de bogen van het koninklijk paleis, links - ☎ 02 86 03 58 - www.duomomilano.it - dag, behalve wo. 10.00-18.00 u - € 3 - audiogids te verkrijgen bij de ingang (€ 6).

Het museum werd in 2013 volledig gerenoveerd. Een nieuwe, moderne en geslaagde museumopstelling toont de geschiedenis van de kathedraal op architecturaal, artistiek, cultureel, economisch en sociaal vlak. Het parcours volgt een chronologische en thematische rode draad en brengt u voorbij een schitterend, ivoren diptiek uit de 5de eeuw, het zilveren **evangelarium van Aribert**★ (11de eeuw), het prachtige **kruisbeeld van Aribert**★★ (1040), de originele beelden (de enige mogelijkheid om ze van dichtbij te bewonderen), glas-in-loodramen (1540-1550) van Corrado de Mochis, wandtapijten (let op de schitterende **Kruisafneming**, in 1520 geweven in Brussel) en, op het einde, de opmerkelijke houten **maquette**★ van de Duomo (16de-19de eeuw).

San Gottardo in Corte – Na de zaal met de glas-in-loodramen komt u via een kleine omleiding bij deze voormalige hertogelijke kapel (1366) met een schitterende, achthoekige **campanile**★ in gotische stijl, die vanaf het binnenplein te zien is. Binnen ontdekt u een mooie **Kruisiging**, geïnspireerd op de stijl van Giotto (**achterste muur links**) en, in het presbyterium, de sarcofaag van Azzone Visconti (1339).

Palazzo Reale

Vouwkaart E5

Het voormalige koninklijk paleis werd in de 18de eeuw gebouwd door **Giuseppe Piermarini**. Hij verwerkte tal van gotische resten van het oude hertogelijke paleis in het nieuwe gebouw. De grote **Zaal van de Kariatiden** is de belangrijkste zaal die wist te overleven, ondanks de enorme verwoestingen als gevolg van de bombardementen van 1943. In het paleis worden nu grote kunsttentoonstellingen georganiseerd.

Museo del Novecento ★★

Vouwkaart E5 – Via Marconi, 1 - Duomo - Palazzo dell'Arengario - ☎ 02 88 44 40 61 - www.museodelnovecento.org - 9.30-19.30 u (do. en za. 22.30 u), ma. 14.30-19.30 u - € 5 of **Tourist MuseumCard** (blz. 16). Reken 1,5 uur.

In het Arengario, in de jaren dertig van de vorige eeuw opgetrokken naar een ontwerp van Portaluppi, Muzio, Magistretti en Griffini, werd een museum ondergebracht, gewijd aan de kunst uit de 20ste eeuw. Het bekende **Quarto Stato** van Pellizza da Volpedo opent de deuren naar de rest van de collectie. Het

UIT ETEN

Emilia e Carlo	11
Jade Café	53
Lui ni Panzerotti	12
Mercato del Duomo (II)	28
Ristorante Giacomo Arengario	1
Spazio Milano	55

IETS DRINKEN

Pasticceria Marchesi	47
Café Trussardi	3
Camparino in Galleria	2
Duomo 21 Terrace	17
Galleria Meravigli Bistrot	26
Giacomo Caffè	4

Sky Terrace Hotel

Milano Scala	34
Triennale Design Café	5
WINKELLEN	
Borsalino	2
Feltrinelli	5
Furla	4
Prada	31

La Rinascente	1
Versace	32

UITGAAN

Piccolo Teatro	3
Teatro alla Scala	2
Museo Nazionale Leonardo da Vinci	A

UIT ETEN

Voor een hapje uit het vuistje of een snelle lunch verwijzen we naar het hoofdstuk 'Iets drinken' (📍 blz. 114).
 📍 *Onderstaande adressen vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Sommige adressen staan ook aangeduid op de detailkaarten van de wijken.*

MILAAN

Duomo - Castello Sforzesco

104

Detailkaart van de wijk blz. 31

MINDER DAN € 25

12 **Luini Panzerotti** – **E5** - Via Santa Radegonda, 16 - 📍 Duomo - ☎ 02 86 46 19 17 - www.luini.it - *gesl. zo. en ma. middag* - € 10/15. Sinds 1949 een authentieke specialist in panzerotto, de specialiteit van Apulië die bestaat uit deeg gevuld met tomaat en kaas, en die u uit het vuistje kunt eten in de schaduw van de Duomo.

13 **Pizzeria Starita** – **B3** - Via Gherardini, 1 hoek Corso Sempione - ☎ 02 33 60 25 32 - www.pizzeriastarita.it - € 12/17. Op 300 m van de Arco della Pace opende een van de grote pizzaioli van Napels deze dependance waar het altijd heel druk is (*geen reserv.*). Uitstekende *pizze* en andere specialiteiten uit Napels.

28 **Il Mercato del Duomo** – **E5** - Galleria Vittorio Emanuele II -

📍 **Duomo** - ☎ 02 32 06 26 828 - www.ilmercatohelduomo.it - 8.00-22.00 u - € 5/20. Een voortreffelijke locatie aan de Piazza del Duomo met 500 m² gewijd aan voeding, met verkoop en thematische eetkraampjes: pasta, kaas en fijne vleeswaren, vlees en vis. Op de benedenverdieping ligt de vernieuwde **Bar Motta**, een van de bekendste adresjes in Milaan. Voor een aperitief trekt u naar de tweede etage, waar het **Terrazza Aperol** op u wacht voor een Spritz (www.terrazzaaperol.it); op de 4de etage kunt u in de wijnbar Le Bollicine del Duomo proeven van de Franciacorta. Voor een gastronomische maaltijd kunt u terecht op de 3de etage bij Spazio Milano (📍 hieronder).

TUSSEN € 25 EN € 50

53 **Jade Café** – **F5** - Via Palazzo Reale, 5 - 📍 Duomo - ☎ 02 72 09 55 35 - www.jadecafe.it - € 20/40. Niet ver van de Duomo serveert dit restaurant Japanse, Chinese en Thaise gerechten in een modern en informeel kader. Lunchmenu voor € 10.

55 **Spazio Milano** – **E5** - Il Mercato del Duomo, 3de etage - Galleria Vittorio Emanuele II - 📍 Duomo - ☎ 02 87 84 00 - www.nikoromitoformazione.com - € 35/50. Het opleidingscentrum van sterrenchef Niko Romito dokterde deze succesformule uit: een ruimte die plaats biedt aan jonge, talentvolle chefs, die een verzorgde keuken aanbieden tegen interessante prijzen. Strak, hedendaags interieur.

Eetzaal van restaurant Spazio Milano, waar jonge chefs worden opgeleid.

TUSSEN € 50 EN € 75

1 Ristorante Giacomo Arengario –

E5 - Via Guglielmo Marconi, 1 -

📍 Duomo - ☎ 02 87 84 00 - www.giacomoarengario.com - € 45/60 -

reserv. verplicht. Dit restaurant op de 3de etage van het Museo del Novecento (📍 blz. 30) heeft een charmant interieur, geïnspireerd op de jaren dertig van de vorige eeuw. Hedendaagse keuken, panoramisch terras en een *fashion* sfeer.

11 Emilia e Carlo – D4 - Via Sacchi, 8 -

📍 Duomo - ☎ 02 87 59 48 - www.emiliaecarlo.it - *gesl. za.middag en zo.* - € 50/70. In een klein pand uit het begin van de 19de eeuw ligt een klassiek etablissement dat een hedendaagse en creatieve keuken biedt. Uitstekende wijnkaart.

Quadrilatero della Moda en Corso Venezia

Detailkaart van de wijk blz. 39

MINDER DAN € 25

24 Nun – H3 - Via Lazzaro Spallanzani, 36 - 📍 Porta Venezia - ☎ 02 91 63 73 15 - www.nunmilano.com - *ma. gesl.* - € 8/15. Een piepklein etablissement waar u terecht kunt voor etnische broodjes op basis van verschillende soorten brood en garnituren (kebab, falafel enz.), maar ook vegetarische gerechten. Een goedkope, maar uitstekende maaltijd, om ter plaatse te eten of mee te nemen.

34 Chic and Go – F4 - Via Montenapoleone, 25 - 📍 Montenapoleone - ☎ 02 78 26 48 - www.chic-and-go.com -

OVERNACHTEN

 Onderstaande adressen vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart.

MILAAN

Overnachten in Milaan is heel duur en de prijzen variëren tot vier keer de basisprijs, afhankelijk van de periode; tijdens de grote salons en beurzen is het haast onmogelijk een tweepersoonskamer te vinden voor minder dan € 200 per nacht. Om de kosten te drukken, vooral voor een verblijf van vier tot vijf dagen, kunt u een appartement huren. Raadpleeg de websites: www.airbnb.be/nl, www.interhome.be, www.homelidays.com, www.locapart.com of www.homeaway.nl

Voordelige tarieven – Gespecialiseerde zoekmachines geven een overzicht van de beschikbare hotels, vaak met een 'laagsteprijsgarantie': www.booking.com, www.hotels.com, www.tripadvisor.com

Jeugdherbergen – Op de volgende adresjes vindt u slaapzalen, maar ook kamers voor twee, vier of zes personen, met of zonder badkamer, tegen heel voordelige prijzen (€ 20-80/nacht/pers.).

11 Ostello Burigozzo 11 – D7 - Via Burigozzo, 11 - Missori - ☎ 02 84 17 99 69 - ostello-burigozzo-11.hotels-milan.info/it - 23 kamers: € 30/200 - € 3. Heel goed gelegen, op een steenworp afstand van het centrum en de Navigli.

12 Ostello Bello – D5 - Via Medici, 4 - Missori - ☎ 02 36 58 27 20 - www.ostellobello.com - 10 kamers: € 70/250 . 500 m van de Piazza Duomo, inclusief ontbijtbuffet. Ook het aperitief en de brunch zijn heel geliefd. Ander adres van dezelfde keten: **Ostello Bello Grande** - Via Roberto Lepetit, 33 (wijk Stazione Centrale) - ☎ 02 02 67 05 921.

20 New Generation Hostel Urban Brera – EF2 - Via Renzo Bertoni, 3 - Turati - ☎ 02 65 56 02 01 - www.newgenerationhostel.it - 26 kamers: € 30/200 - € 3. Een moderne jeugdherberg, goed gelegen, die deel uitmaakt van de keten New Generation Hostel (voor andere adressen in de stad, raadpleeg de website).

Duomo - Castello Sforzesco

TUSSEN € 90 EN € 150

2 Hotel Nuovo – F5 - Piazza Beccaria, 6 - Duomo - ☎ 02 86 46 05 42 - www.hotelnuovomilan.com - 15 kamers: € 100/180 . Aan een rustig pleintje op 200 m van de kathedraal ligt dit hotel met pretentieloze, maar goed ingerichte kamers. Klimaatregeling, flatscreen en wiferverbinding.

TUSSEN € 150 EN € 250

4 Hotel Genius Downtown – D4 - Via Porlezza, 4 - Cairoli - ☎ 02 72 09 46 44 - www.geniushoteldowntown.com - 38 kamers: € 150/190 . Comfortabel hotel in een rustig straatje

in de buurt van de Via Dante. Moderne, goed ingerichte kamers.

MEER DAN € 200

5 Antica Locanda dei Mercanti – **D4** - Via San Tomaso, 6 - Cordusio - 02 80 54 080 - www.locanda.it - 12 kamers: vanaf € 200 . Voor een charmant verblijf, midden in de stad. Stijlvol versierd hotel. De grote, heldere kamers hebben bijna allemaal een eigen terras.

Ca'Grande en de oude kanalen

TUSSEN € 150 EN € 250

15 Hotel Zurigo – **E6** - Corso Italia, 11/a - Missori - 02 72 02 22 60 - www.hotelzurigo.com - 42 kamers: € 120/200 . Dit oude gebouw met klassiek interieur herbergt moderne en

heel comfortabele kamers. Aangenaam tuintje en fietsen die ter beschikking staan van de klanten.

Pinacoteca Ambrosiana en het oude Milaan

TUSSEN € 150 EN € 250

3 Gran Duca di York – **D5** - Via Moneta, 1 - Duomo - 02 87 48 63 - www.ducadiyork.com - 33 kamers: € 180/260 . Dit rustige hotel is ondergebracht in een 18de-eeuws palazzo. De warme kleuren en lichte ruimtes stralen een klassieke verfijndheid uit.

Porta Ticinese, Navigli en de wijk Solari

TUSSEN € 90 EN € 150

19 Cocoon – **B7** - Via Voghera, 7 - Porta Genova - 02 83 22 769 - www.cocoonbb.com - 3 kamers: € 95/115 . Deze B&B met verzorgde, charmante kamers ligt midden in de wijk Solari. Aangename tuin.

TUSSEN € 150 EN € 250

8 La DimORA Residence – **D6** - Via Vetere, 1/a - Sant' Ambrogio - 02 58 11 11 22 - www.oradimora.com - 6 apart.: € 160/200 . Deze residentie is ondergebracht in een historisch pand. De appartementen beschikken over alle comfort, hebben een keukenhoek, wiferverbinding en een kleine tuin of een balkon.

16 Art Hotel Navigli – **B7** - Via Fumagalli, 4 - Porta Genova - 02 89 438 - www.arthotelnavigli.com - 103 kamers: € 150/200 . Dit hotel ligt in een hippe wijk en is versierd met een verzameling moderne

© Gran Duca di York

Prinsheerlijk overnachten in het Grand Duca di York

Vertaling	Valérie Maes
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Benny Marty/iStock
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Milan & les lacs Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Maura Marca (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Jean-Moïse Braitberg, Eva Cantavenera, Marco dell'Oro, Michel Fonovich, Maura Marca, Philippe Orain, Claire Rideau, Frédéric Rideau, Julie Wood, Erica Zane
Cartografie	Daniel Duguay, Thierry Lemasson, Iulia-Daniela Nedelcu, Costina-Ionela Tarcea

Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2016 TomTom.
 This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
 © DAV, violation of these copyrights shall cause legal proceedings

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tiel, 2019

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tiel degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost info@terralannoo.nl
---------------------	--	---

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2019/45/132 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-5736-1